

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25Co/276/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4613205875
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 11. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ingrid Doležajová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2014:4613205875.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ingrid Doležajovej a členov senátu JUDr. Dušana Harbutu a JUDr. Márie Malíkovej, v právnej veci navrhovateľky: W. V., nar. XX. XX. XXXX, bytom Z., T. XXXX/XX, zastúpená JUDr. Jozefom Dudzikom, advokátom, so sídlom Topoľčany, Škultétyho 1597/7, proti odporcovi: C. Z. V., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom Z., T. XXXX/XX, t. č. bytom ubytovňa Z., M. E. XXXX, zastúpený JUDr. Evou Příbelskou, advokátkou so sídlom Topoľčany, J. Matušku 2178, o určenie príspevku na výživu rozvedenej manželky, o odvolaní navrhovateľky a odporcu proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany zo dňa 03. 02. 2014 č. k. 8C/118/2013-49 v spojení s jeho opravným uznesením zo dňa 26. 02. 2014 č. k. 8C/118/2013-63, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e**.

Žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa uložil odporcovi povinnosť prispievať na výživu navrhovateľky sumou 120 eur mesačne, vždy do 15. dňa daného mesiaca vopred k rukám navrhovateľky s účinnosťou od 13. 06. 2013 do 07. 06. 2018. Zročný príspevok na výživu za čas od 13. 06. 2013 do 31. 01. 2014 v sume 908 eur povolil odporcovi splácať v mesačných splátkach po 20 eur spolu s mesačným príspevkom na výživu pod následkom straty výhody splátok a exekúcie, počnúc mesiacom február 2014. Vo zvyšku návrh navrhovateľky zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Odporcovi uložil i povinnosť zaplatiť náhradu trov štátu vo výške 24 eur a súdny poplatok vo výške 86 eur na účet súdu prvého stupňa, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Svoje rozhodnutie právne oprel o ust. § 72 ods. 1-3 a § 75 ods. 1 zák. č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len "Zákon o rodine"). Na základe výsledkov vykonaného dokazovania mal za preukázané, že návrh navrhovateľky je čo do určenia príspevku na výživu rozvedeného manžela dôvodný. Konštatoval, že manželstvo účastníkov konania, uzatvorené dňa 14. 03. 1987 bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Topoľčany zo dňa 31. 05. 2013 č. k. 6C/192/2013-21, právoplatným dňa 07. 06. 2013. Navrhovateľka je dôchodkyňa, poberá starobný dôchodok vo výške 280 eur mesačne a má nepriaznivý zdravotný stav, s čím sú spojené zvýšené výdavky na lieky. Pokiaľ ide o odporcu, tento je od 01. 07. 2013 poberateľom výsluhového dôchodku vo výške 834,11 eura, pričom iný príjem u neho zistený nebol. Vychádzajúc z majetkových pomerov navrhovateľky mal za to, že táto nie je schopná sama sa živiť, nakoľko jej mesačný príjem jej neumožňuje pokryť základné životné potreby. Z vyššie uvedených dôvodov preto zaviazal odporcu prispievať na výživu navrhovateľky sumou 120 eur mesačne od 13. 06. 2013, t. j. od podania návrhu do 07. 06. 2018, t. j. do 5 rokov od právoplatnosti rozsudku o rozvode účastníkov, ktorú sumu považoval za primeranú schopnostiam,

možnostiam a majetkovým pomerom odporcu a ktorá suma má navrhovateľke zabezpečiť náklady najmä na stravovanie a lieky. Záverom poukázal na odporúčanie Výboru Rady Európy členským štátom o zabezpečení po rozvode č. 1/1989, vychádzajúce z princípu ekonomickej nezávislosti oboch manželov po rozvode, ktorá má zaistiť najmä spravodlivé vyporiadanie spoločného majetku manželov, resp. primeraný diel z majetku druhého manžela, pričom zohľadňovať vinu na rozvrate pri vyporiadaní majetku a stanovení povinnosti výživného sa neodporúča. Nakoľko navrhovateľka žiadala priznať jej príspevok na výživu v sume 300 eur mesačne, návrh navrhovateľky vo zvyšnej časti zamietol. Za obdobie od 13. 06. 2013 do 31. 01. 2014 zaviazal odporcu k zaplateniu zročného výživného v sume 908 eur (7 mesiacov x 120 eur + 68 eur, t. j. 17 dní mesiaca jún 2013), ktorú sumu povolil odporcovi splácať v mesačných splátkach po 20 eur mesačne spolu s mesačným príspevkom na výživu pod následkom straty výhody splátok a exekúcie, počnúc mesiacom február 2014. Odporcovi podľa § 148 ods. 1 OSP uložil povinnosť zaplatiť na účet Okresného súdu Topoľčany náhradu trov štátu vo výške 24 eur titulom zaplatenia faktúry spoločnosti Slovenská sporiteľňa, a.s. zo štátnych prostriedkov za podanie informácie o stave účtov, resp. vkladnej knižky účastníkov vyúčtované podľa § 92 ods. 10 zák. č. 483/2001 Z. z. o bankách. S poukazom na ust. § 2 ods. 2 zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a položku 8a) Sadzobníka, tvoriaceho prílohu Zákona o súdnych poplatkoch zaviazal odporcu zaplatiť na účet Okresného súdu Topoľčany súdny poplatok vo výške 86 eur (2 % z ceny predmetu, t.j. z 3-ročného plnenia po 120 eur mesačne), keďže navrhovateľka je v konaní oslobodená od súdneho poplatku. Rozhodnutie o trovách konania založil na ust. § 142 ods. 2 OSP, keď vzhľadom na čiastočný úspech v konaní žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania nepriznal.

Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľka, domáhajúc sa ním jeho zmeny. Žiadala priznať jej príspevok vo výške 300 eur mesačne, uložiť odporcovi povinnosť splácať už splatný príspevok na výživu vo vyššej sume alebo naraz a tiež priznania náhrady trov konania. Vytkla súdu prvého stupňa, že nesprávne zistil výšku jej mesačného dôchodku, ktorý v roku 2013 činil sumu len 241,10 eura a až od 01. 01. 2014 činil sumu 249 eur. Poukázala tiež na to, že jej výdavky predstavujú v úhrne vyššiu sumu, ako v odôvodnení svojho rozsudku uviedol súd prvého stupňa. Uviedla, že daň za byt hradí ona a nie odporca, že celkové mesačné výdavky odporcu činia sumu 270,67 eura, pričom po ich odrátaní z mesačného dôchodku odporcu vo výške 834,11 eura a súdom prvého stupňa určeného príspevku na výživu, odporcovi zostáva suma 423,44 eura. Konštatovala, že odporca nepreukázal existenciu aj iných príjmov dosahovaných z opravovania automobilov, elektrospotrebičov a montáže nábytku. Súdom prvého stupňa určenú výšku príspevku na výživu preto považovala za nízku. Namietala tiež výšku mesačnej splátky zročného príspevku na výživu. Poukázala, že odporcovi by v najbližšej dobe mala byť vyplatená životná poisťka vo výške okolo 3.000 eur, z ktorého dôvodu bude odporca schopný vyplatiť celý nedoplatok buď naraz alebo v časovom reálnom splatení tohto nedoplatku. Za nesprávne označila i rozhodnutie o trovách konania z dôvodu, že jej neboli priznané ňou vzniknuté a vyčíslené trovy konania.

Tento rozsudok včas podaným odvolaním napadol i odporca a navrhol jeho zrušenie a vrátenie veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Dôvodil, že súd prvého stupňa nedostatočne skutkovo a právne vec posúdil, keď dospel k záveru o dôvodnosti návrhu navrhovateľky. Poukázal na rozporné tvrdenia navrhovateľky o výške nájomného za byt, keď na pojednávaní konanom dňa 27. 09. 2013 navrhovateľka uviedla výšku nájmu 279 euro a podľa prílohy, nachádzajúcej sa v spise, vyčísliła nájomné vo výške 130 eur, pričom podľa príjmového pokladničného dokladu Stavebného bytového družstva Topoľčany, úhrada za užívanie bytu činí sumu 100 eur mesačne. Vytkol súdu prvého stupňa, že nezisťoval stav finančných prostriedkov na vkladnej knižke navrhovateľky s dátumom ku dňu jeho požiadavky prednesenej na pojednávaní konanom dňa 27. 09. 2013, ale ku dňu 18. 12. 2013, čo je rozdiel takmer 3 mesiacov, počas ktorej doby mohlo dôjsť k zmene stavu účtu výberom zo strany navrhovateľky. Výdavok navrhovateľky na stavebné sporenie vo výške 25,83 eura mesačne nepovažoval za nutný výdavok. Mal za to, že navrhovateľka je vzhľadom na jej zdravotný stav schopná vykonávať bežné práce a privyrobiť si k dôchodku, čím by nebola odkázaná na príspevok na výživu rozvedeného manžela. Záverom argumentoval, že v budúcnosti sa navrhovateľke môžu znížiť náklady na bývanie z dôvodu, že podal návrh na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, predmetom ktorého bude aj vyporiadanie bytu v ich bezpodielovom spoluvlastníctve.

Navrhovateľka vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu odporcu uviedla, že mesačná výška nájomného za byt predstavovala sumu 136 eur, avšak v súčasnosti činí výška nájomného sumu 100 eur mesačne, pričom zmena výšky nájomného spočíva v znížení odberov za vodu, kúrenie, ako i v znížení počtu osôb relevantný pre výšku poplatku za odvoz komunálneho odpadu. Ohľadne stavu finančných prostriedkov na vkladnej knižke uviedla, že dispozičné právo k tomuto účtu mala i jej dcéra a rozhodný stav na tomto účte bol 7 eur. Tvrdenie odporcu o jej možnosti privyrobenia si popri dôchodku označila za absurdné, keďže je starobná dôchodkyňa a pracovala celý život, ako i z dôvodu súčasného stavu zamestnanosti na Slovensku. Rovnako za nedôvodné označila i jeho tvrdenie o znížení jej nákladov na bývanie v dôsledku vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov, nakoľko ide o úplne inú právnu záležitosť, pričom nie je zrejmé, akým spôsobom dôjde v budúcnosti k tomuto vyporiadaniu.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľky písomne nevyjadril.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) viazaný rozsahom a dôvodmi odvolaní (§ 212 ods. 1 OSP) a viazaný skutkovým stavom zisteným súdom prvého stupňa (§ 213 ods. 1 OSP) prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP s verejným vyhlásením rozhodnutia pri splnení si povinnosti upravenej v ust. § 156 ods. 3 OSP a dospel k záveru, že odvolania oboch účastníkov konania nie sú dôvodné.

Predmetom tohto konania je návrh navrhovateľky, doručený súdu prvého stupňa dňa 13. 06. 2013, ktorým sa domáhala uloženia povinnosti odporcovi prispievať na jej výživu ako rozvedenej manželky sumou 300 eur mesačne počnúc dňom 13. 06. 2013. Svoj návrh odôvodnila nepriaznivou finančnou situáciou, keďže poberá len starobný dôchodok vo výške 241 eur a majetkové pomery odporcu mu umožňujú prispievať na jej primeranú výživu.

Podľa § 72 ods. 1 Zákona o rodine, rozvedený manžel, ktorý nie je schopný sám sa živiť, môže žiadať od bývalého manžela, aby mu prispieval na primeranú výživu podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov.

Podľa § 72 ods. 2 Zákona o rodine, ak sa bývalí manželia nedohodnú, určí rozsah príspevku na výživu na návrh niektorého z nich súd. Prihliadne pritom aj na príčiny, ktoré viedli k rozvratu vzťahov medzi manželmi.

Vyššie citované zákonné ustanovenia zakotvujú povinnosť rozvedeného manžela prispievať na výživu bývalému manželovi, ktorý nie je schopný sám sa živiť. Ide o samostatný nárok s rozdielnym rozsahom a rozdielnymi podmienkami na jeho priznanie, než je to pri nároku na vzájomnú vyživovaciu povinnosť za trvania manželstva. Jednou zo základných hmotnoprávných podmienok, za ktorých možno priznať príspevok na výživu rozvedeného manžela je skutočnosť, že jeden z rozvedených manželov nie je schopný sám sa živiť. Táto neschopnosť môže vyplývať tak zo subjektívnych, ako i objektívnych skutočností na strane oprávneného na priznanie príspevku. Medzi subjektívne skutočnosti patrí zlý zdravotný stav, žiadna kvalifikácia, prípadne strata kvalifikácie v dôsledku dlhodobej absencie zo zamestnania z dôvodu výkonu osobnej starostlivosti o maloleté dieťa do 3 rokov, resp. staršie dieťa, ak vyžaduje nepretržitú opateru, faktická nemožnosť nájsť si zamestnanie v danom mieste zodpovedajúce jeho fyzickým a duševným schopnostiam a pod. Schopnosť bývalého manžela živiť sa sám sa však neodvodzuje len od jeho reálnych a potencionálnych zárobkových možností, ale aj od jeho majetkových pomerov. Rozvedený manžel má právo na primeranú výživu, ktorú mu povinný poskytuje v závislosti od svojich schopností, možností a majetkových pomerov, pričom za primeranú výživu sa nepovažujú len nevyhnutné náklady na stravovanie, ale aj na uspokojovanie ďalších nevyhnutných potrieb rozvedeného manžela vyplývajúcich z jeho veku, zdravotného stavu, spôsobu života a pod. Pri rozhodovaní o príspevku na výživu rozvedeného manžela je súd povinný prihliadnuť i na príčiny, ktoré viedli k rozvratu vzťahov medzi manželmi, pričom hľadisko príčin možno vyvodiť z podmienky požadovaného súladu vyživovacej povinnosti s dobrými mravmi (§ 75 ods. 2 Zákona o rodine).

V preskúmvanej veci súd prvého stupňa, riadiac sa zhora citovanou právnou úpravou a popísanými hľadiskami, pri skúmaní splnenia podmienok pre vznik nároku navrhovateľky na príspevok na jej výživu ako rozvedenej manželky i postupoval, v tomto smere dostatočne zistil skutkový stav veci a vyvodil z neho i správny právny záver. Nakoľko odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením jeho rozhodnutia ako vyčerpávajúcim a presvedčivým, využíjúc postup podľa § 219 ods. 2 OSP, sa obmedzuje len na skonštatovanie jeho správnosti. Na zdôraznenie správnosti len opätovne podčiarkuje, že rozsudkom Okresného súdu Topoľčany zo dňa 31. 05. 2013 č. k. 6C/192/2013-21, právoplatným dňa 07. 06. 2013, bolo manželstvo účastníkov konania rozvedené. Preukázateľne ani ku dňu rozhodovania odvolacieho súdu medzi účastníkmi konania ako bývalými manželmi nedošlo k dohode o príspevku odporcu na výživu navrhovateľky. Navrhovateľka je poberateľkou starobného dôchodku, ktorého výška od 01. 01. 2013 činila sumu 241,10 eura mesačne a podľa potvrdenia Sociálnej poisťovne od 01. 01. 2014 jeho výška je 249,90 eura mesačne. Žiadny iný príjem u navrhovateľky nebol v konaní preukázaný. Pokiaľ ide o odporcu, tento od 01. 07. 2011 poberal výsluhový dôchodok vo výške 827,01 eura mesačne a od 01. 07. 2013 je poberateľom výsluhového dôchodku vo výške 834,11 eura mesačne. Rovnako ani u odporcu nebol v konaní preukázaný žiadny ďalší príjem, pričom tvrdenia navrhovateľky v tomto smere bez ponúknutia dôkazu o tom, resp. minimálne označenia dôkazu, sú len v rovine teoretickej.

Vychádzajúc z týchto zistení i odvolací súd v zhode s právnym názorom súdu prvého stupňa dospel k záveru, že v danej veci sú takto splnené všetky zákonné predpoklady pre určenie príspevku na výživu navrhovateľky ako rozvedenej manželky v intenciách ust. § 72 ods. 1 Zákona o rodine. Niet totiž pochyb, že navrhovateľka nie je objektívne schopná sama sa živiť, t. j. z vlastných zdrojov uspokojovať svoje životné potreby, keď jej jediný mesačný príjem je preukázateľne tvorený iba starobným dôchodkom, ktorého výška postačuje navrhovateľke len na pokrytie jej nevyhnutných životných nákladov spojených s bývaním a zabezpečením liekov v dôsledku jej zhoršeného zdravotného stavu. S ohľadom na vek navrhovateľky, status starobnej dôchodkyne a tiež i jej zdravotný stav odvolací súd námietku odporcu ohľadne jej možnosti privyrobiť si k dôchodku opätovným zapojením sa do pracovného pomeru považoval za absolútne neopodstatnené, pretože už len z dôvodu, že navrhovateľka splnila podmienky, s ktorými zákonodarcia spája v zásade ukončenie pracovnej činnosti zamestnancov a ich odchod na dôchodok, nemožno od nej spravodlivo požadovať, aby sa opätovne zapojila do pracovného procesu a tým umožnila odporcovi zbaviť sa povinnosti prispievať na jej výživu, odhladnuc už i od toho, že možnosť navrhovateľky za daných okolností uplatniť sa na trhu prácu v súčasnosti je zanedbateľná. Berúc do úvahy i náklady navrhovateľky na zabezpečenie jej životných potrieb, súd prvého stupňa preto správne uložil odporcovi povinnosť prispievať na výživu navrhovateľky, pričom i výšku príspevku stanovil v rozsahu, ktorým bude zabezpečená jej primeraná výživa a ktorý tiež plne zohľadňuje schopnosti, možnosti a majetkové pomery odporcu. V tomto smere tvrdenia navrhovateľky v jej odvolaní ohľadne neprimeranej výšky súdom prvého stupňa určenej výšky príspevku na jej výživu ako rozvedenej manželky odvolací súd považoval za nedôvodné. Nemožno sa totiž stotožniť s tým, že k jej nevyhnutným nákladom patrí pohrebné sporenie vo výške 32,69 eura mesačne a rovnako tak bolo len na úvahe navrhovateľky pri svojich príjmoch korigovať čerpanie pôžičky na dovolenku v Tunise alebo čerpať stavebné sporenie pre potreby svojej dcéry. Je tiež potrebné mať na pamäti, že príspevok na výživu rozvedeného manžela slúži na zabezpečenie jeho primeranej výživy a jeho účelom nie je zachovanie v zásade rovnakej životnej úrovne rozvedených manželov tak, ako je to v prípade vyživovacej povinnosti medzi manželmi. Za situácie, že príjem navrhovateľky spolu s priznaným príspevkom odporcu predstavuje potom v roku 2013 361,10 eura mesačne a v roku 2014 369 eur mesačne, bude tak zabezpečená jej primeraná výživa pri súčasnom zohľadnení i životných nákladov odporcu. V tejto súvislosti je bez právneho významu i námietka odporcu, týkajúca sa prípadného budúceho zníženia nákladov navrhovateľky v súvislosti s užívaním ich spoločného bytu, ktorý je predmetom konania o vyporiadanie ich bezpodielového spoluvlastníctva, keďže pre rozhodnutie súdu je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia (§ 154 ods. 1 OSP). Navyiac v konaní nebol ani preukázaný dôvod pre aplikáciu ust. § 75 ods. 2 Zákona o rodine, t.j. že priznanie príspevku na výživu navrhovateľky by bolo v rozpore s dobrými mravmi, na ktorú skutočnosť odporca ani nepoukazoval. Rovnako tak správne súd prvého stupňa stanovil i výšku zročného príspevku na výživu a podmienky jeho zročnosti postupujúc plne v intenciách § 160 ods. 1 OSP, čo nie je spôsobilé spochybniť poukaz navrhovateľky na majúcu sa v budúcnosti vyplatiť životnú poisťku odporcovi. Záverom odvolací súd, reagujúc na námietku navrhovateľky v jej odvolaní poznamenáva, že i rozhodnutie o náhrade trov prvostupňového konania dôvodne sa opiera o ust. § 142 ods. 2 OSP s ohľadom na čiastočný úspech každého z účastníkov v konaní.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil, keď súd prvého stupňa vo veci dostatočne zistil skutkový stav a vyvodil z neho i správny právny záver.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 2 OSP tak, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania s ohľadom na ich čiastočný úspech v odvolacom konaní.

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.